

[Formanden.]10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om sygehusvæsenet m. v.

11) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkulose m. m.

12) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udvandring.

Mødet hævet kl. 17⁴⁰.

73. møde.

Onsdag den 18. marts kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Medlemmer af folketinget Ninn-Hansen, Erik Eriksen, Axel Kristensen, Lorentzen, Poul Møller, Sønderup, Poul Sørensen og Thestrup har meddelt mig, at de ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte det anmeldte lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ninn-Hansen): Herved har jeg den ære for det høje ting på venstres og det konservative folkepartis vegne at fremsætte *forlag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.*

Lovforslaget, der omhandler anerkendelse af arbejdsløsheds-kasser, tilsigter at give alle

funktionærorganisationer adgang til at oprette arbejdsløsheds-kasser.

Bestemmelserne i § 7, stk. 1, 2. punktum, i den nugældende lov er hidtil blevet praktiseret på den måde, at organisationer ikke kunne opnå offentlig anerkendelse af en af dem oprettet arbejdsløsheds-kasse, såfremt der i forvejen fandtes en arbejdsløsheds-kasse inden for det pågældende fag eller inden for det pågældende stedlige område, og de har været en praktisk hindring for, at de funktionærorganisationer, hvis medlemmer er beskæftiget inden for de fag, der henhører under handels- og kontorområdet, kan opnå adgang til at oprette statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser.

Nogen rimelig begrundelse for denne udelukkelse af de nyere funktionærorganisationer findes ikke.

Det er jo en kendsgerning, at der findes arbejdsløsheds-kasser med et medlemstal, der ikke er væsentlig større end den minimumsgrænse på 100 medlemmer, som loven foreskriver; der kan derfor ikke være megen mening i at forhindre de funktionærorganisationer, der har et væsentlig større antal medlemmer, i at oprette arbejdsløsheds-kasser, når der inden for andre områder findes så små kasser, som tilfældet er. Derfor foreslår vi, at bestemmelsen i lovens § 7, stk. 1, 2. punktum, udgår.

Det er i høj grad prisværdigt, at den enkelte funktionær på forsikringsmæssig basis søger at sikre sig mod tab i arbejdsløshedsperioder. Formålet med loven om arbejdsløshedsforsikring er at muliggøre denne sikring, og funktionærerne har et rimeligt krav på, at de ikke stilles ringere end andre.

Lovens formål kan imidlertid ikke få virkning for et stort antal funktionærer, så længe de er henvist til at indmelde sig i Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløsheds-kasse.

Som forholdene er i dag, har H. og K. inden for dette område et monopol på oprettelsen af arbejdsløsheds-kasser. Et monopol er altid vanskeligt at forsvare, og den måde, hvorpå H. og K. har forvaltet dette monopol, gør det bydende nødvendigt at få det afskaffet. Det er beklageligt, at den faglige organisation H. og K. har valgt at lade det politiske tilhørsforhold gå forud for funktionærernes egentlige interesser. Gennem tilslutning til De samvirkende Fag-

[Ninn-Hansen.]

forbund har H. og K.s ledelse nægtet at varetage interesserne for de funktionærer, der ønsker selvstændige funktionærorganisationer uden noget politisk tilhørsforhold. Hvis den hidtil største funktionærorganisation, H. og K., havde fulgt de mange opfordringer gennem årene til at virke som selvstændig, upolitisk faglig organisation, kunne meget have været vundet for hele funktionærstanden. Der er desværre ikke noget grundlag for at nære forventninger om, at H. og K.s ledelse vil modtage disse opfordringer til at undlade den partipolitiske udnyttelse af en faglig virksomhed, men så kan det heller ikke være naturligt at give denne organisation monopol på administrationen af arbejdsløshedskasser. Det har jo tilmed vist sig, at H. og K. lukrerer på dette monopol og udnytter det på en måde, der ikke kan være forenelig med den økonomiske støtte, det offentlige yder til arbejdsløshedskassen. Agnete Hansen-sagen, der gav anledning til flere debatter her i tinget, er et eksempel på, at H. og K. benytter sin stilling som administrator af arbejdsløshedskassen til at gennemtvinge egne organisationsmæssige og i sidste instans partipolitiske formål. Det er ganske urimeligt, at arbejdsløshedskasser skal kunne bruges som et middel til at tvinge eller lokke medlemmerne ind i en faglig organisation. Det er særlig urimeligt i de ikke helt få tilfælde, hvor medlemskab af en arbejdsløshedskasse foreskrives som pligt for funktionæren. Venstre og det konservative folkeparti ønsker, at de mange funktionærer, der ikke har sympati for H. og K.s politiske virksomhed, må få andre muligheder for et medlemskab af en arbejdsløshedskasse. De funktionærer, der ønsker deres organisationsmæssige forhold varetaget af upolitiske faglige organisationer, må have adgang til at blive medlem af arbejdsløshedskasser, der administreres af disse upolitiske funktionærorganisationer.

Forslagsstillerne har ikke med dette forslag givet udtryk for, at de finder den nuværende administration af arbejdsløshedskasserne tilfredsstillende. Denne form for administration af de betydelige midler, som det offentlige og de forsikrede yder til arbejdsløshedskasserne, må forekomme umoderne og lidet hensigtsmæssig. Det er et

stort spørgsmål, om administrationen af arbejdsløshedskasserne fortsat skal overlades til de faglige organisationer, men så længe det er tilfældet, ønsker vi i hvert fald at undgå den forskelsbehandling, der nu finder sted inden for funktionærområdet. De politiske funktionærorganisationer må have samme ret som andre organisationer.

Formanden for Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer, trafikkontrollør Lyngesen, har sidst i en udtalelse til Berlingske Aftenavis for 17. marts fremhævet betydningen af, at de funktionærorganisationer, der slutter sig til FTF, får adgang til optagelse i arbejdsløshedskasser. Dette ønske vil blive imødekommet gennem vedtagelsen af nærværende lovforslag.

Med disse bemærkninger vil jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Rosing* til ministeren for Grønland:

„Finder ministeren det sundhedsmæssigt forsvarligt stadig at udsætte etableringen af vandforsyningsanlægget „Sydprøven“ ved Nanortalik?“

Rosing: Mit spørgsmål til den højtærede minister for Grønland er begrundet med, at jeg gerne vil vide klar besked om sagen om vandforsyningsanlægget „Sydprøven“ og planerne for udførelsen af det ønskede anlæg.

Det drejer sig om det vandforsyningsanlæg i Sydprøven, som man fra de stedlige myndigheders side i mere end 5 år har arbejdet på at få bevilling til, og som atter i år ikke kan anlægges på grund af manglende midler. Den sø eller det vandhentningssted, som stedets befolkning, nu 350 mennesker, henter drikkevand fra, er med tiden blevet sundhedsfarlig på grund af indkredsning af nyopførte huse, og ifølge et telegram, jeg har modtaget, er dette drikkevand blevet årsag til tilbagevendende tyfuslignende epidemier.

Det er mig indlysende, at stedet har en

[Rosing.]

god fremtid som fiskerby, idet det inden for en 7-årig periode har præsteret de bedste indhandlingsresultater i hele Julianehåb distrikt, og der er ingen tvivl om, at det på grund af sin centrale beliggenhed og fiskerigdom med tiden vil blive tilflyttersted for dette område, dersom den for befolkningen meget nødvendige vandforsyning kan bringes i orden.

Ifølge sagens natur er det mig magtpåliggende at anmode de bevilgende myndigheder om velvillig og hurtig behandling af sagen. Der er sikkert mange sager af lignende art, som må vente, men sundhed er trods alt det, der for enhver må stå først på ønskesedlen.

Ministeren for Grønland (Lindberg): For at besvare det ærede medlems spørgsmål nogenlunde fyldestgørende er det nødvendigt, at jeg siger noget om vandforsyningsforholdene i hele Vestgrønland.

Det, som man fra ministeriets side først har koncentreret sig om, er en etablering af hygiejnisk og teknisk forsvarlig vandforsyning i de større byer i Vestgrønland, og der er anvendt meget betydelige beløb til løsning af dette problem. Derudover har ministeriet i 1957 påbegyndt en undersøgelse af vandforsyningsforholdene på udsteder og bopladser. Vandforsyningsforholdene på en række af disse mindre steder lader en del tilbage at ønske, og den påbegyndte undersøgelse er derfor iværksat med henblik på at skaffe oplysning om, hvordan en forbedring af vandforsyningsforholdene kan foretages, og for at få opstillet en prioritetsfølge for forbedringernes gennemførelse.

Der er i alt ca. 150 større og mindre udsteder og bopladser. Undersøgelserne vil få et betydeligt omfang, hvorfor de i første omgang kun skal omfatte beboede steder med et indbyggertal på ca. 75 og derover. Af sådanne findes der i alt ca. 70 i Vestgrønland. I 1957 og 1958 er i alt 58 af de nævnte ca. 70 beboede steder blevet undersøgt, fortrinsvis i den nordlige og den midterste del af Vestgrønland.

Undersøgelserne har foreløbig givet til resultat, at ca. 40 af disse 58 steder må betragtes som havende dårlige vandforsyningsforhold, mens de resterende har acceptable

forhold på dette område. En forbedring af vandforsyningsforholdene på de førstnævnte steder med det formål blot at skaffe befolkningen rimelig adgang til vand, der ikke er direkte forurennet, skønnes at ville medføre en udgift af betydelig størrelsesorden. I 1959 vil undersøgelserne blive fortsat fortrinsvis i den sydlige del af Vestgrønland, og det er derefter tanken at fortsætte undersøgelserne også på de steder, der har færre end 75 indbyggere.

Hvad „Sydprøven“ angår, ved det ærede medlem, at befolkningen dér om sommeren får sin vandforsyning fra en brønd liggende nordvest for udstedet og om vinteren fra en sø beliggende forholdsvis langt fra udstedet. Forholdene i „Sydprøven“ er ikke tilfredsstillende hverken i hygiejnisk eller teknisk henseende, men forholdene her adskiller sig ikke væsentligt fra forholdene et betydeligt antal andre steder i Grønland. Vi har ikke fundet det rigtigt at tage skridt til en forbedring af vandforsyningen i „Sydprøven“, før vi har dannet os et totalt overblik over vandforsyningsforholdene på en række andre beboede steder. Vi må have sikkerhed for, at de sparsomme anlægsmidler, som vi har til rådighed, først og fremmest anvendes dér, hvor behovet for forbedringer er størst.

Rosing: Jeg takker den højtærede minister for hans oplysninger om de stedfundne undersøgelser af vandforsyningsforholdene på de mindre pladser og om, at man fra ministeriets side agter at fortsætte med undersøgelser på den sydlige del af vestkysten. Jeg vil dog i denne forbindelse gerne bede ministeren besvare et par spørgsmål.

For det første: kan „Sydprøven“, som er et af de største udsteder, sidestilles med småpladser, der ikke har nogen særlig fremtid? For det andet: er der sundhedsfare på stedet? Mener ministeren, at økonomiske betænkeligheder bør være afgørende med hensyn til anlæg af en forsvarlig vandforsyning i sådanne tilfælde, hvor det er menneskers sundhed, der står på spil?

Ministeren for Grønland (Lindberg): Som jeg sagde før, er vi godt i gang med at bringe vandforsyningsforholdene i orden i de grønlandske byer. Det er sket ud fra den betragtning, at vi ville starte med at bringe

[Ministeren for Grønland.]

forholdene i orden på de steder, hvor det kunne komme flest mennesker til gavn.

Når undersøgelserne over vandforsyningsforholdene på udstederne og bopladserne er tilendebragt og vi skal til at træffe bestemmelse om, på hvilke pladser vi vil ofre penge på at bringe forholdene i orden, vil vi selvfølgelig i overvejelserne tage hensyn til, om det drejer sig om et sted, hvor der bor forholdsvis mange mennesker, og om et sted, der har en fremtid. Hvis man regner med, at befolkningen gradvis vil fraflytte et sted, vil det naturligvis være betænkeligt at ofre større beløb på at bringe vandforsyningsforholdene i orden dér. Jeg kan bekræfte, at „Sydprøven“ er et af de steder, som vi mener har en fremtid for sig, og der kan formentlig ikke være tvivl om, at „Sydprøven“ er et af de steder, som først vil komme i betragtning, når udstedernes og bopladsernes vandforsyningsforhold skal ordnes.

Det ærede medlem spørger dernæst, om vandet frembyder sundhedsfare. Når der er dårlige vandforsyningsforhold på et sted, ligger der ganske naturligt heri, at der består en vis sundhedsfare for de mennesker, som drikker vandet. For „Sydprøven“'s vedkommende tror jeg dog ikke, det er sundhedsfaren, som i første række bevirker, at befolkningen mener, at vandforsyningen er utilstrækkelig; det er derimod de vanskelige forhold, under hvilke befolkningen må hente vand. Så længe vandforsyningsforholdene ikke er bragt i orden på et sted, må befolkningen selv træffe foranstaltninger imod sundhedsfaren ved at koge vandet, inden man drikker det. Dette er af sundhedsmyndighederne i Grønland bekendtgjort for befolkningen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Paabøl* til finansministeren:

„Kan det forventes, at finansministeren søger ændret de gældende regler for tvivlsomme fordringers skattemæssige behandling, således at disse bringes i bedre overensstemmelse med de principper, som indeholdes i det foreliggende forslag til bogføringslov?“

Paabøl: Det forslag til en ny bogføringslov, som nu foreligger til behandling, har en

regel om, at tvivlsomme fordringer kun må optages med de beløb, hvormed de skønnes at ville indgå. Denne fra et regnskabsmæssigt synspunkt selvfølgelig regel fandtes også i et tidligere forslag til bogføringslov, og den gav i 1954 anledning til et spørgsmål fra daværende medlem af folketinget Rager til finansministeren om, hvorvidt det kunne forventes, at denne regel ville medføre en ændring i den skattepraksis, der følges med hensyn til tvivlsomme fordringer. Skattevæsenet følger nemlig en helt anden praksis med hensyn til tvivlsomme fordringer, idet man forlanger, at sådanne fordringer skal medregnes med deres fulde beløb, lige indtil det ved konkurs eller forgæves udlæg er konstateret, at de er endeligt tabt.

Finansministerens svar gik dengang ud på, at der ikke med reglen i bogføringsforslaget var sket eller ville ske nogen ændring i den skattemæssige behandling af tvivlsomme fordringer, og at den skattemæssige og den regnskabsmæssige vurdering af sådanne fordringer er to helt forskellige ting.

Selv om der selvfølgelig kan anføres argumenter for, at en regel som bogføringsforslagets ikke uden videre kan gælde også i skattemæssig henseende, forekommer det dog uheldigt, at man fortsat opretholder den urimeligt strenge skattemæssige behandling af de dubiose fordringer. Ikke alene strider denne ganske imod, hvad der efter bogføringsforslaget med rette anses for god forretningsskik, men den afviger også stærkt fra de krav, der for aktieselskabers vedkommende opstilles i aktieselskabslovens § 42. I aktieselskabslovens § 42 hedder det nemlig, at årsregnskabet skal opgøres under omhyggelig hensyntagen til tilstedeværende værdier og forpligtelser samt under foretagelse af nødvendige afskrivninger, og det er altså ensbetydende med, at skattemyndighederne forlanger regnskaber aflagt efter principper, som vil kunne pådrage strafansvar efter aktieselskabsloven.

Den højtærede finansminister kan næppe være så fremmed over for ønsket om en bedre harmonisering af de regnskabsmæssige og de skattemæssige principper, idet han i det forslag til en almindelig skatte-reform, som han 4 gange har fremsat, er gået ind for en ændring af reglerne i skatte-lovens § 14, som skattemyndighederne bygger deres rigoristiske praksis på. Efter

[Paahol.]

reglens formulering i finansministerens nye forslag, der på dette punkt stemmer overens med det af den borgerlige regering i 1953 fremsatte skattelovsforslag og desuden med skattelovskommissionens udkast, er der mulighed for at udforme skattepraksis på en måde, som under hensyn til de til enhver tid herskende forhold tager hensyn til berettigede krav fra de erhvervsdrivendes side.

Vi har i de senere år taget mange større eller mindre specialområder inden for skattesystemet op til reform, og jeg vil derfor hermed spørge den højtærede finansminister, om der ikke med fremsættelsen af bogføringslovsforslaget med dets bestemmelser om tvivlsomme fordringers behandling i regnskabsmæssig henseende foreligger en passende anledning til omsider at få indført mere rimelige tilstande også i skattemæssig henseende. Efter min mening bør de fornødne overvejelser og forhandlinger med erhvervene sættes i gang nu, således at vi kan få ændret forholdet i den kommende ligningslov.

Finansministeren (Kampmann): Jeg må bedrøve det ærede medlem med, at jeg ikke påtænker at søge de gældende regler for tvivlsomme fordringers skattemæssige behandling ændret.

For en rent umiddelbar betragtning kan det måske nok forekomme praktisk at have de samme regler for behandling af tvivlsomme fordringer i skattelovgivningen og i bogføringsloven. Hvis spørgsmålet kunne løses alene under hensyn til, hvad der var mest praktisk, kunne man jo også indrette den kommende bogføringslov efter de faktisk gældende skatteregler; en sådan løsning kunne man i alt fald ikke have noget at indvende imod fra et rent skattemæssigt synspunkt. Så enkelt er det dog imidlertid næppe.

En nærmere overvejelse af problemet vil nemlig vise, at det er forskellige hensyn — det synes jeg det ærede medlem glemte — der skal varetages gennem bogføringsloven og skattelovgivningen. Bogføringsloven har hidtil og skal vel også i fremtiden i første række varetage hensynet til samhandelen og til kreditorerne. Dette hensyn kræver, at regnskabet ikke er for gunstigt

opstillet. Skattereglerne skal varetage hensynet til samfundet og de andre skatteydere, og dette hensyn kræver, at regnskabet ikke er for ugunstigt opstillet.

De gældende skatteregler for tvivlsomme fordringers behandling bygger på en række kendelser afsagt af landsskatteretten. Hovedsynspunktet i denne praksis er, at kun konstaterede tab på bestemte debitorer tillades fradraget i indkomsten, og at tabet kun kan fradrages i det år, hvori det konstateres. Hensættelser til imødegåelse af forventede fremtidige tab kan ikke godkendes. I de nævnte betingelser gøres der dog rent praktisk en række modifikationer. Skattevæsenets praksis er vist derfor ikke så streng, som der ofte gives udtryk for, og en principiel ændring af de gældende regler mener jeg ikke at kunne gå ind for.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgertiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om forsvarrets organisation m. v.

Valgt blev: *Victor Gram, Chr. Christensen, Einer-Jensen, Per Hækkerup, Frode Jakobsen, Peter Kristensen (Ålborg), Mørk, Lannung, Gøting, From, Erik Eriksen, Gideon, Ladefoged, Østergaard, Ole Bjørn Kraft, Carsten Raft og Poul Sørensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til normeringslov for finansåret 1959-60.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3570).

Det var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3570).